

## Bouwsteen ten behoeve van de VHR-opgave

Soorten van de Vogelrichtlijn<sup>1</sup> voor zover betrokken bij de instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden

### A016 Jan-van-gent<sup>2</sup> *Morus bassanus*, niet-broedvogel (*Versie oktober 2024*)

Deze bouwsteen richt zich op de Jan-van-gent in de hoedanigheid van niet-broedvogel. Jan-van-genten broeden in kolonies op rots- en klifkusten van eilanden. De broedgebieden liggen in de noordelijke Atlantische Oceaan, van Canada via IJsland, Faeröer, Noorwegen, Groot-Brittannië, Ierland, Duitsland (Helgoland) tot Noordwest-Frankrijk. In Nederland wordt niet gebroed. Volwassen vogels zijn een groot deel van het jaar (mrt-okt) aan de kolonie gebonden, van waaruit ze foerageertochten maken tot een afstand van 600 km van de kolonie. Vogels uit kolonies langs de Britse oostkust en Helgoland kunnen op hun foerageertochten ook het Nederlandse deel van de Noordzee bereiken, maar de meeste broedvogels foerageren binnen 80 km van de kolonie. Een deel van de volwassen vogels die de Nederlandse wateren in het broedseizoen aandoet heeft waarschijnlijk betrekking op niet-broeders, maar het aandeel is niet bekend. De soort overwintert op zee, zuidwaarts tot de Golf van Mexico, Noordwest-Afrika en de westelijke Middellandse Zee. De Jan-van-gent is het gehele jaar op het Nederlands Continentaal Plat (NCP) en in de kustzone aanwezig en daar een schaarse zomergast en doortrekker tot vrij talrijke wintergast.

Jan-van-genten zoeken hun voedsel (rondvissen zoals haring, makreel en zandspiering) al vliegend en bemachtigen die met een stootduik. Meestal duiken ze niet dieper dan 5 m, maar duikdieptes tot 35 m komen voor. Achter vissersschepen zijn Jan-van-genten succesvolle discards-eters. Als het bij slecht weer lastiger is om scholen levende vis te exploiteren, zoeken Jan-van-genten vissersschepen op. De Europese populatiegrootte bedraagt 683.000 broedparen, overeenkomend met 1.370.000 volwassen individuen. Er worden geen verschillende biogeografische populaties onderscheiden. In Nederland verblijft in de winter ca. 0,1% van de Europese populatie, maar in de nazomer en herfst is ca. 3% van deze populatie aanwezig.

## I. Samenvatting

### Landelijk doel<sup>3</sup>

Vigerende landelijke doel (zie doelendocument, ministerie van LNV 2006) In 2006 waren er nog geen instandhoudingsdoelstellingen in Natura 2000-gebieden geformuleerd voor deze soort.	Niet genoemd
Voorgestelde nieuwe landelijke doel 2050 <i>Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor een populatie van ten minste 17.000 vogels (seizoensgemiddelde<sup>4</sup>), waarmee een gunstige Staat van Instandhouding wordt behouden.</i>	17.000 vogels (seizoensgemiddelde)
Gunstige Referentiewaarde Populatie <i>Omvang populatie behorende bij de toestand waarin een populatie in ons land in een ecologisch 'gezonde' situatie verkeert (zie Vogel et al. 2021).</i>	17.000 vogels (seizoensgemiddelde)
Huidige populatieomvang <i>Gemiddeld aantal vogels in de periode 2014/15-2019/20 (seizoensgemiddelde).</i>	20.000 vogels (seizoensgemiddelde)

<sup>1</sup> Richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand (PB 2010, L 20), zoals laatstelijk gewijzigd bij verordening (EU) nr. 2019/1010 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 (PB 2019, L 170).

<sup>2</sup> Niet in bijlage I genoemde en geregeld voorkomende trekvogel zoals bedoeld in artikel 4.2 van de Vogelrichtlijn. Voor Natura 2000-gebieden relevant als niet-broedvogel.

<sup>3</sup> Het vigerende landelijke doel is niet zonder meer te vergelijken met het voorgestelde nieuwe landelijke doel. Bij het voorgestelde nieuwe landelijke doel is gebruik gemaakt van sinds 2006 beschikbaar gekomen nieuwe gegevens en informatie, correcties en voortschrijdend inzicht m.b.t. de in Nederland aanwezige vogelpopulaties (zie ook van Kleunen et al. 2017). Daarnaast zijn er verschillen in de systematiek om de landelijke doelen te bepalen (ministerie van LNV 2006, Vogel et al. 2021).

<sup>4</sup> De som van maandelijkse schattingen (tellingen en modelvoorspellingen voor juli-juni), gedeeld door 12. Seizoensgemiddelde is een maat voor de aanwezigheid van een soort in het gehele niet-broedseizoen waar afzonderlijke maandaantallen sterk van elkaar kunnen wisselen. Ze geven een betrouwbaarder beeld dan seizoensmaxima, waar toeval een grotere rol speelt.

*Voorstel voor regionale opgave*

Het voorgestelde landelijke doel voor 2050 vormt het uitgangspunt voor de regionale opgaves. Omdat de Jan-van-gent alleen voorkomt in de rijkswateren is de regionale opgave voor de rijkswateren synoniem aan het landelijk doel. Omdat er geen aanvullende landelijke opgave is (het verschil tussen de huidige populatieomvang (2014/15-2019/20) en de gewenste populatieomvang in 2050), is er ook geen regionale opgave om een gunstig populatieniveau te bereiken (tabel 1). In beginsel kan dan worden gestuurd op behoud, waarvoor informatie over de actuele regionale aantallen houvast biedt.

*Tabel 1. Voorstel voor opgave (aantal vogels, seizoensgemiddelde) per regio (hier alleen rijkswateren) van de populatie van de Jan-van-gent als niet-broedvogel voor 2050. Tevens weergegeven zijn de huidige populatieomvang (gemiddeld seizoensgemiddelde), het aandeel binnen Nederland van de huidige populatie en de korte termijntrend. Het huidige aantal vogels per regio is als vertrekpunt gehanteerd bij het voorstel voor de regionale opgaves. De trend voor de rijkswateren is niet bepaald, echter wanneer het aandeel binnen de rijkswateren meer dan 70% betreft wordt aangenomen dat de trend in deze regio overeenkomt met de landelijke trend.*

Regio	Huidige populatie (2014/15-2019/20)	Landelijk aandeel regio (2014/15-2019/20)	Trend (2008/09-2019/20)	Voorstel regionale opgave 2050
rijkswateren	20.000	100%	stabiel	17.000
<b>Landelijk</b>	20.000	100%	stabiel	17.000

*Prioritering*

De Jan-van-gent neemt in de Nederlandse wateren op de lange termijn toe en bevindt zich als niet-broedvogel in een gunstige Staat van Instandhouding en er zijn voor zover bekend geen belangrijke potentiële conflicten met landelijke doelen of gebiedsdoelen met habitattypen en/of andere soorten. Er is daarmee geen aanleiding om via prioritering in enige vorm bij te sturen.

## II. Inhoudelijke onderbouwing van de bouwsteen

### 1. Staat van Instandhouding (SvI)

De huidige SvI van de Jan-van-gent als niet-broedvogel wordt als ‘gunstig’ beoordeeld:

Verspreidingsgebied	gunstig
Populatie	gunstig
Leefgebied	gunstig
Toekomstperspectief	gunstig
<b>Staat van Instandhouding</b>	<b>gunstig</b>

Het Nederlandse verspreidingsgebied van de Jan-van-gent, de Noordzee, is op de lange termijn niet kleiner geworden. Daarmee wordt dit aspect als ‘gunstig’ beoordeeld. De populatie heeft op de lange termijn een matige toename laten zien (figuur 1, tabel 2) en ligt ook boven de Gunstige Referentiewaarde (GRW) voor de populatie (zie soortspecifieke onderbouwing hieronder en generieke uitleg box 1). Het aspect populatie wordt daarmee als ‘gunstig’ beoordeeld. De omvang en kwaliteit van het leefgebied zijn voldoende om het aantal vogels op een gunstig niveau in stand te houden, waarmee leefgebied als ‘gunstig’ wordt gekwalificeerd. Op grond van de matige toename op de korte termijn en het ontbreken van belangrijke knelpunten wordt uitgegaan van een gunstig toekomstperspectief. In 2006 is de SvI van Jan-van-gent niet beoordeeld in het doelendocument (ministerie van LNV 2006), omdat de soort toentertijd nog niet betrokken was bij de instandhoudingsdoelstellingen in één of meer Natura 2000-gebieden. Dat is pas gebeurd bij aanwijzing van de Bruine Bank als Natura 2000-gebied in het kader van de Vogelrichtlijn.

#### *Nadere onderbouwing GRW<sup>5</sup>*

De populatieomvang van de Jan-van-gent ten tijde van de inwerkingtreding van de Vogelrichtlijn in 1980 (Directive Value, DV) is onbekend. In die periode waren er nog geen betrouwbare systematische integrale tellingen beschikbaar. Daarom wordt er direct gekeken naar de Ecologisch Gunstige Referentie (EGR) voor de bepaling van de GRW. De EGR voor Jan-van-gent betreft de gemiddelde populatieomvang in 1990/91-2004/05 (17.000 vogels), een periode die voor mariene viseters zoals de Jan-van-gent als gunstig wordt beschouwd (zie box 1, Vogel *et al.* 2021). Deze periode valt net na de intensieve visserij (CLM 2022) en nog in de periode waarin veel soorten zeevogels profiteerden van het overboord gooien van ondermaatse vis ofwel discards (o.a. Camphuysen 2013). Aangezien de DV onbekend is wordt de GRW bepaald op een seizoensgemiddelde van 17.000 vogels overeenkomstig de EGR.

Tabel 2. Informatie over de populatieomvang- en ontwikkelingen die betrokken is bij de beoordeling van de Staat van Instandhouding (SvI).

Aspecten kerngetallen SvI	Periode	Conclusie/output
Huidige populatieomvang	2014/15-2019/20	20.000 vogels (seizoensgemiddelde)
Beoordeling korte termijntrend	2008/09-2019/20	matige toename (3,8% per jaar)
Beoordeling lange termijntrend	1980/81-2019/20	matige toename (2,2% per jaar)
Gunstige Referentiewaarde Populatie	EGR	17.000 vogels (seizoensgemiddelde)

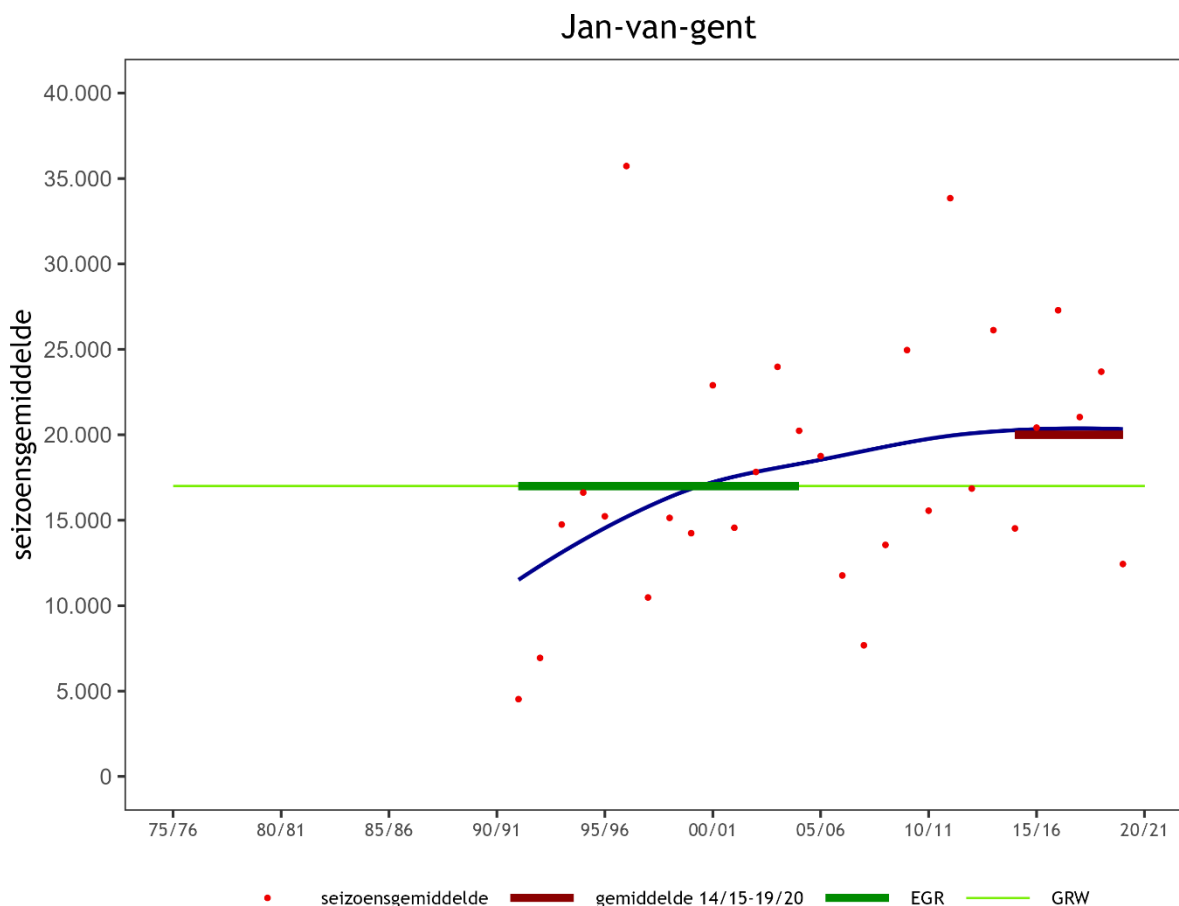
<sup>5</sup> De te nemen stappen voor het bepalen van de GRW voor niet-broedvogels worden in detail toegelicht in Vogel *et al.* (2021), waarbij het stroomschema in figuur 5.5 (bepaling GRW) wordt gevolgd. Zie ook de generieke uitleg in box 1 van deze bouwsteen.

### **Box 1. Wat is de GRW en hoe wordt die bepaald voor niet-broedvogels**

Bij de methodiek voor het bepalen van de SvI (Vogel *et al.* 2021) is het voor de beoordeling van het aspect populatie nodig om de actuele populatieomvang te vergelijken met een Gunstige Referentiewaarde (GRW, ofwel *Favourable Reference Value* (FRV)). De GRW schetst de populatieomvang in een ecologische toestand van een populatie die gunstig is en is een objectieve, wetenschappelijk onderbouwde waarde. Bij de bepaling worden alleen ornithologisch-ecologische aspecten betrokken. De GRW voor de populatiegrootte is geen doel op zich maar wel een belangrijke pijler voor de bepaling van de vitaliteit van de populatie. Voor een gunstige SvI moeten echter ook andere aspecten (verspreidingsgebied, leefgebied en toekomstperspectief) op orde zijn. Bij het bepalen van de GRW voor de populatie worden voor niet-broedvogels de hierna beschreven uitgangspunten gehanteerd.

- De Vogelrichtlijn bepaalt dat het niveau van de populatie ten tijde van de inwerkingtreding van de Vogelrichtlijn (1980), de *Directive Value* (DV), behouden moet blijven. Om te voorkomen dat de DV sterk wordt beïnvloed door piek- of daljaren wordt een gemiddelde over 5 seizoenen aangehouden: de periode 1977/78-1981/82. Wanneer de DV aantoonbaar gunstig is, wordt de GRW gelijk gesteld aan de DV. Er zijn echter gevallen waarbij de periode rondom 1980 aantoonbaar geen gunstige periode is, bijvoorbeeld als gevolg van drukfactoren zoals waterkwaliteit en doorwerking van pesticiden.
- Om te bepalen in hoeverre de DV een populatieomvang op een gunstig niveau weerspiegelt wordt deze vergeleken met de *Ecologisch Gunstige Referentie* (EGR). De EGR weerspiegelt net als bij broedvogels de gemiddelde populatieomvang in een periode waarin de ecologische omstandigheden voor de soort relatief gunstig waren. Deze gunstige referentieperiode varieert per 'voedsel-habitatgilde', soorten die overeenkomstige eisen stellen aan hun leefgebied (zie tabel 5.2 in Vogel *et al.* 2021). Wanneer de EGR op een hoger niveau dan de DV ligt, dan geldt de EGR als GRW; de DV zal dan een ongunstige of minder gunstige situatie weerspiegelen. Als GRW geldt dus de DV *tenzij* de EGR hoger is.
- Wanneer de GRW wordt gebaseerd op een EGR die beïnvloed is door een ontwikkeling vóór de inwerkingtreding van de Vogelrichtlijn die het leefgebied van een soort onomkeerbaar heeft verkleind, dan is de GRW naar beneden bijgesteld. Daarvan is sprake bij enkele soorten die in belangrijke mate gebruik maken van het Zuidwestelijke Deltagebied. Door de Deltawerken is foerageergebied definitief verloren gegaan en per relevante soort is dit in mindering gebracht op de GRW.
- In sommige gevallen kan de EGR niet worden bepaald, bijvoorbeeld omdat de soort sterk toeneemt (>1% per jaar). Dit is o.a. het geval bij soorten die zich recent gevestigd hebben. Dan is de GRW bepaald op het gemiddelde van de periode 2014/15-2019/20.

Voor een nadere uitleg wordt verwezen naar Vogel *et al.* (2021).



Figuur 1. Overzicht van de waarden waarmee de ‘Gunstige Referentiewaarde’ (GRW) voor de populatie van de Jan-van-gent als niet-broedvogel is bepaald. Weergegeven is het globale populatieverloop op basis van de aantallen (seizoensgemiddelde, rode punten). Dit populatieverloop is weergegeven met een donkerblauwe solide lijn. Relevante waarden, inclusief de periode waar deze betrekking op hebben, zijn aangeduid met gekleurde horizontale balkjes: Ecologisch Gunstige Referentie (EGR, donkergroen) en populatieomvang in de periode 2014/15-2019/20 (donkerrood). De GRW zelf is weergegeven als lichtgroene horizontale lijn. Voor een verdere toelichting over de methodiek wordt verwezen naar box 1 en Vogel et al. (2021).

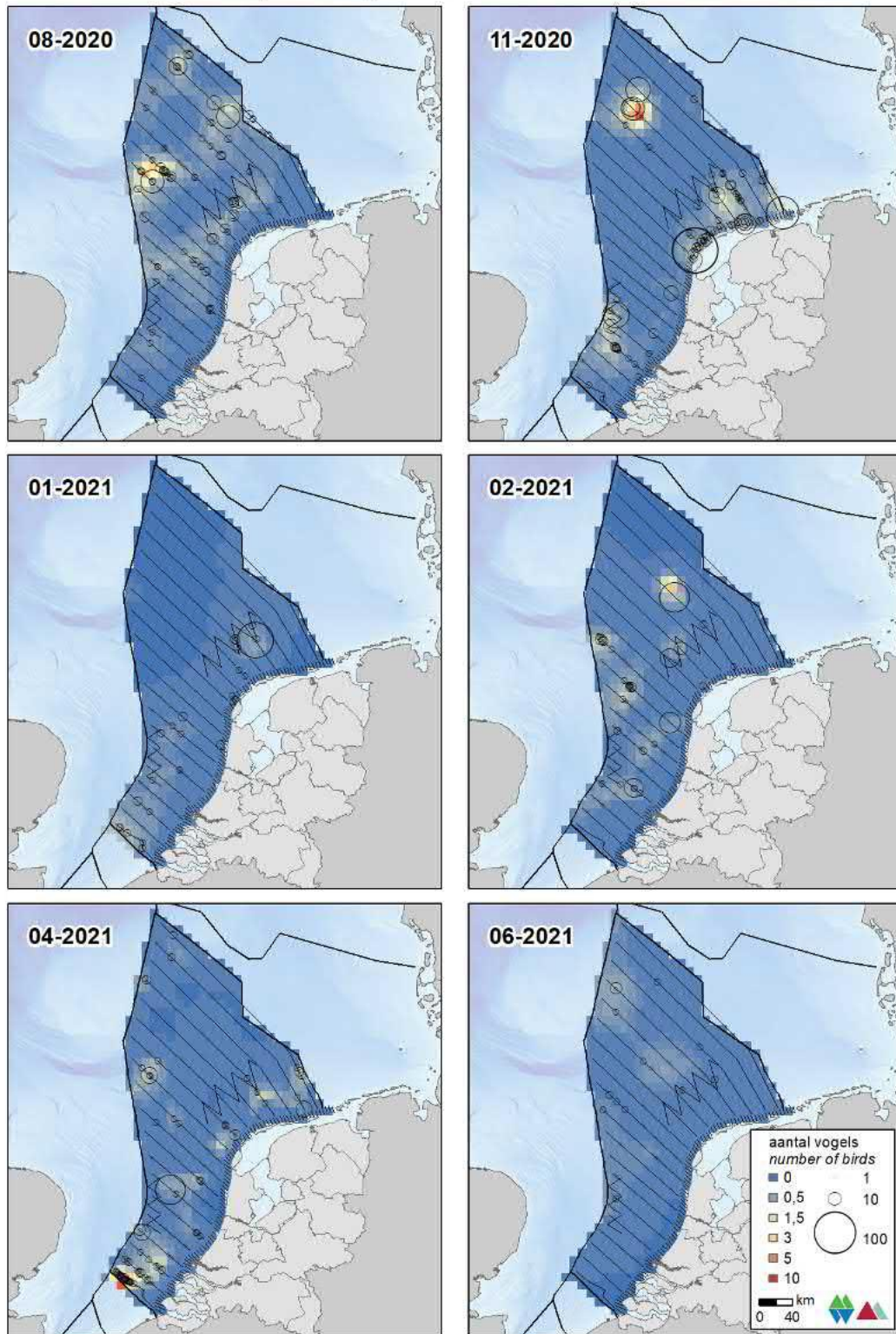
## 2. Landelijke opgave bij een gunstige Staat van Instandhouding (GSvI)

De populatieomvang overeenkomstig de GSvI bedraagt 17.000 vogels (seizoensgemiddelde). Afgezet tegen het huidige aantal (seizoensgemiddelde van 20.000 vogels; 2014/15-2019/20) betekent dit dat de Jan-van-gent zich in een GSvI bevindt.

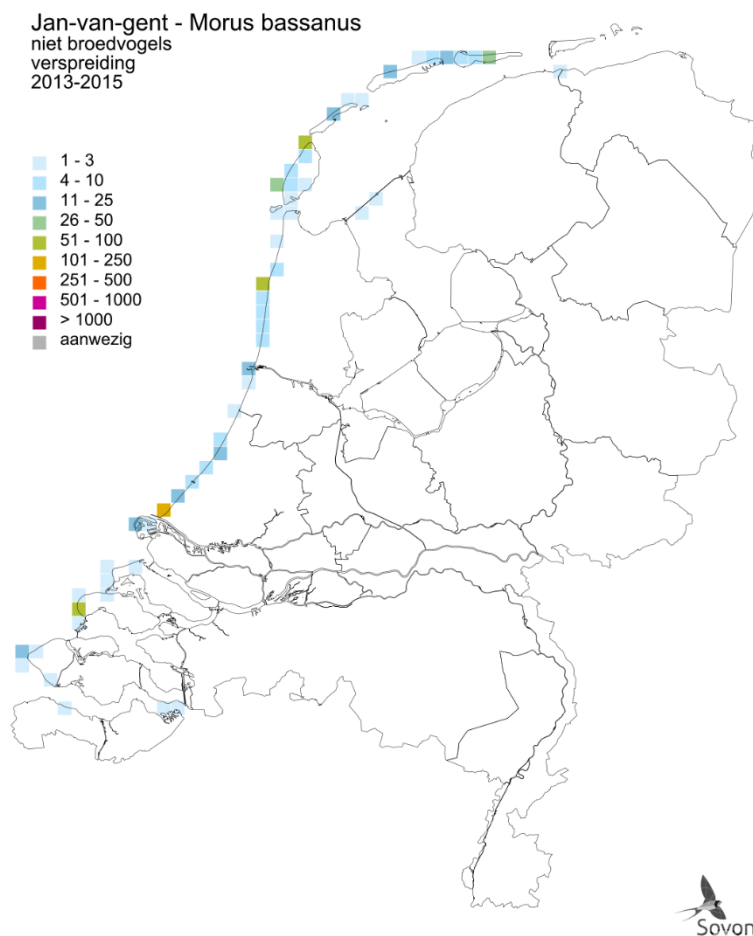
## III. Haalbaarheid

### 1. Beoordeling landelijke opgave

De Jan-van-gent komt wijd verspreid voor op het Nederlands Continentaal Plat (NCP; figuur 2) alsook langs de kust (figuur 3). Ze zijn op het NCP het talrijkst in de nazomer en herfst. De aantallen zijn daar het laagst tussen december en maart (Camphuysen & Leopold 1994, Fijn et al. 2022). Op de lange (en korte) termijn is de populatie duidelijk toegenomen. Dit is een weerspiegeling van de toename in de broedgebieden: de aantallen zijn sterk toegenomen, al decennialang, met gemiddeld 2% per jaar (Mitchell et al. 2004). Deze toename is vermoedelijk vooral toe te schrijven aan een betere bescherming van de soort in de broedkolonies. De toename in de aantallen heeft ook geleid tot kolonisatie van nieuwe gebieden, zoals Helgoland (D). Wellicht hebben Jan-van-genten ook geprofiteerd van discards op zee.



Figuur 2. Verspreiding van Jan-van-gent tijdens zes monitoringsvluchten in 2020-2021 op het totale NCP. Weergegeven worden de waarnemingen in stippen en de geïnterpoleerde dichtheden in aantal vogels per km<sup>2</sup> in kleur (figuur overgenomen uit Fijn et al. 2022).



Figuur 3. Verspreiding van de Jan-van-gent als niet-broedvogel in december - februari in de periode 2013-2015. Per atlasblok van 5x5 km is er een schatting van het aantal vogels gegeven (Sovon 2018).

## 2. Knelpunten en maatregelen

### *Knelpunten*

Op dit moment zijn er op landelijk niveau geen belangrijke knelpunten die het behoud van de GSvI van de Jan-van-gent als niet-broedvogel in de weg staan. Er zijn wel enkele aandachtspunten:

- Hun gevoeligheid voor olie is hoog. Voortijdige sterfte kan repercussies hebben op populatieniveau, mede door het lage reproductievermogen van deze zeevogels (Camphuysen 1989). Een relatief belangrijke doodsoorzaak onder op het Nederlandse strand angespoelde Jan-van-genten is verstrikking en verdrinking in netten, plastics, touwen en lijnen (Camphuysen 1994, 2008). Zoals voor alle zeevogels is vervuiling van de zee met giftige stoffen die zich in de voedselketen ophopen een bedreiging.
- Jan-van-genten worden verstoord door de aanwezigheid van windparken op zee, die ze sterk vermijden (Garthe *et al.* 2016). Met steeds meer windparken op zee zouden in de toekomst Jan-van-genten op zee kunnen worden gelimiteerd door competitie om ruimte met windparken (Murray *et al.* 2014). Volgens recente studies zijn Jan-van-genten ook gevoelig voor aanvaring met windturbines op zee (Potiek *et al.* 2022).
- Jan-van-genten zijn kwetsbaar voor aviaire influenza. In het voorjaar/zomer van 2022 werden meerdere kolonies in Ierland, Groot-Brittannië, Duitsland, Noorwegen en Canada hard getroffen door aviaire influenza, met verhoogde sterfte tot gevolg (Lane *et al.* 2024).

### *Beheer en herstel-/verbetermaatregelen*

Afgezien van het beperken of voorkomen van sterfte door olie, verstrikking/verdrinking in netten, plastics, touwen en lijnen en door aanvaring met windturbines is het bevorderen van de voedselsituatie door herziening van het discards-beleid het meest perspectiefvol voor behoud van de huidige gunstige situatie.

### *Regionale verschillen*

Binnen het Nederlandse deel van de Noordzee zijn er geen verschillen in populatieontwikkelingen gedocumenteerd (van Bemmelen *et al.* 2022).

### *Relevante ontwikkelingen op het vlak van beleid en beheer*

- Voor Jan-van-genten op het NCP is van belang dat bij de herziening van het Europese Gemeenschappelijk Visserijbeleid in 2013 een aanlandplicht is ingesteld om het bijvangstprobleem van vis aan te pakken. Jan-van-genten voeden zich op het NCP immers voor een deel met discards. De aanlandplicht houdt in dat de vangst van vissoorten waarvoor een vangstbeperking geldt (bijvoorbeeld een quotum) aangevoerd moet worden, en in mindering moet worden gebracht van het quotum. Ongewenste bijvangst mag dus niet meer overboord gezet worden. De maatregel geldt niet voor soorten waarvoor geen vangstbeperking geldt (bijvoorbeeld poot, mul, garnalen, schar). De aanlandingsplicht geldt voorts nog alleen voor vissoorten met een ongunstige stand (Rijksoverheid 2022). Verwacht wordt dat de regels in de toekomst verder worden verscherpt, dus het effect van de aanlandingsplicht zal waarschijnlijk voorlopig toenemen.
- Tot voor kort was de Jan-van-gent in Nederland niet in beeld voor gebiedsbescherming als niet-broedvogel, maar in 2021 is die betrokken bij de instandhoudingsdoelstellingen van het nieuwe onder de Vogelrichtlijn aangewezen Natura 2000-gebied Bruine Bank, gelegen in het NCP.

### *Ontwikkelingen op biogeografische schaal*

Het broedareaal laat een uitbreiding zien met de vestiging van nieuwe kolonies op o.a. Bereneiland, in Noordwest-Rusland en vestiging van enkele solitaire paren in het westelijke mediterrane gebied (Keller *et al.* 2020).

### *Kennisleemtes*

Er zijn geen belangrijke kennisleemtes die behoud van de GSvI in de weg staan.

### *Beoordeling haalbaarheid populatieomvang in 2050*

De soort bevindt zich op een gunstig populatieniveau bij een licht toenemende populatie. Ook in de broedgebieden waaruit de Nederlandse doortrekkers en overwinteraars afkomstig zijn, is sprake van een stabiele of zelfs (licht) toenemende populatie. Het toekomstperspectief is eveneens gunstig, zodat verwacht mag worden dat de populatie zich ook in 2050 op een gunstig populatieniveau zal bevinden. Aandachtspunt is de sterke inperking van visserij-discards, die mogelijk tot een verminderde voedselbeschikbaarheid kan leiden.

## **3. Advies landelijk doel**

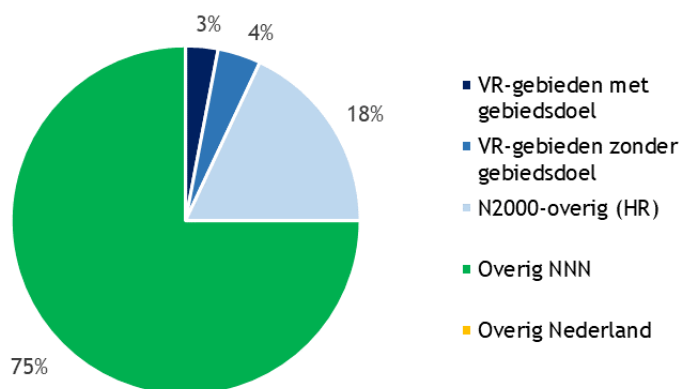
Geadviseerd wordt om het landelijk doel voor 2050 te stellen op een seizoensgemiddelde van 17.000 vogels, waarmee de soort zich in een GSvI bevindt. Dit doel wordt nu ruim behaald met een seizoensgemiddelde van 20.000 vogels, berekend over de zes laatste seizoenen (2014/15-2019/20).

## **IV. Regionale opgave**

### **1. Actueel voorkomen**

Naast de vogelrichtlijngebieden met (Bruine Bank) en zonder (Friese Front) instandhoudingsdoel voor de Jan-van-gent, komt de soort ook in relatief groot aantal voor in de mariene habitatrichtlijngebieden waaronder de Doggersbank, Centrale Oestergronden en Klaverbank (tabel 3). Het resterende deel bevindt zich in het overige NCP, dat ook de status van Natuurnetwerk Nederland (NNN) heeft (figuur 4). De volledige populatie bevindt zich in de rijkswateren.





Figuur 4. Aanwezigheid in de afgelopen zes jaar (2014/15-2019/20, op basis van seizoensgemiddelde) in onder de Vogelrichtlijn aangewezen Natura 2000-gebieden met een instandhoudingsdoel voor de Jan-van-gent als niet-broedvogel, de overige vogelrichtlijngebieden, overige Natura 2000-gebieden (habitatrichtlijngebieden), overig Natuurnetwerk Nederland (NNN) en overig Nederland (buiten N2000/NNN). Bron: MWTL.

Tabel 3. De belangrijkste gebieden voor de Jan-van-gent als niet-broedvogel in de winterseizoenen 2014/15-2019/20. Het procentueel aandeel in de Nederlandse winterpopulatie is indicatief weergegeven (afgezet tegen landelijk seizoensgemiddelde). Functie(s) van het gebied: f (foerageren). Type berekening (waarde): g = seizoensgemiddelde. VR = (mede) onder de Vogelrichtlijn aangewezen als Natura 2000-gebied, VR\* = VR-gebied met een instandhoudingsdoel voor de Jan-van-gent als niet-broedvogel, HR = in het kader van de Habitatrichtlijn aangewezen als Natura 2000-gebied (indien >5%), NNN = Natuurnetwerk Nederland (indien >5%), overig = overig Nederland, rw = rijkswateren, IHD = huidig instandhoudingsdoel, - = geen IHD. Bron: MWTL.

Gebied	Status	Regio	Functie (waarde)	Huidige populatie	Aandeel in NL	IHD (vogels)
Doggersbank	HR	rw	f (g)	1.310	10%	-
Centrale Oestergronden	NNN	rw	f (g)	1.094	8%	-
Klaverbank	HR	rw	f (g)	1.078	8%	-
Bruine Bank	VR*	rw	f (g)	364	3%	behoud
Friese Front	VR	rw	f (g)	347	3%	-
Zeeuwse Banken	NNN	rw	f (g)	258	2%	-
Gasfontein	NNN	rw	f (g)	171	1%	-
Noordzeekustzone	VR/HR	rw	f (g)	165	1%	-

## 2. Advies voor regionale opgave voor 2050

Het voorgestelde landelijke doel voor 2050 vormt het uitgangspunt voor de regionale opgaves. Omdat de Jan-van-gent alleen voorkomt in de rijkswateren is de regionale opgave voor de rijkswateren synoniem aan het landelijk doel. Omdat er geen aanvullende landelijke opgave is (het verschil tussen de huidige populatieomvang (2014/15-2019/20) en de gewenste populatieomvang in 2050), is er ook geen regionale opgave om een gunstig populatieniveau te bereiken (tabel 4). In beginsel kan dan worden gestuurd op behoud, waarvoor informatie over de actuele regionale aantallen houvast biedt.

Tabel 4. Voorstel voor opgave (aantal vogels, seizoensgemiddelde) per regio (hier alleen rijkswateren) van de populatie van de Jan-van-gent als niet-broedvogel voor 2050. Tevens weergegeven zijn de huidige populatieomvang (gemiddeld seizoensgemiddelde), het aandeel binnen Nederland van de huidige populatie en de korte termijntrend. Het huidige aantal vogels per regio is als vertrekpunt gehanteerd bij het voorstel voor de regionale opgaves. De trend voor de rijkswateren is niet bepaald, echter wanneer het aandeel binnen de rijkswateren meer dan 70% betreft wordt aangenomen dat de trend in deze regio overeenkomt met de landelijke trend.

Regio	Huidige populatie (2014/15-2019/20)	Landelijk aandeel regio (2014/15-2019/20)	Trend (2008/09-2019/20)	Voorstel regionale opgave 2050
rijkswateren	20.000	100%	stabiel	17.000
Landelijk	20.000	100%	stabiel	17.000

## V. Prioritering

De Jan-van-gent bevindt zich als niet-broedvogel in een GSVI en er zijn voor zover bekend geen belangrijke potentiële conflicten met landelijke doelen of gebiedsdoelen met habitattypen en/of andere soorten. Er is daarmee geen aanleiding om via prioritering in enige vorm bij te sturen.

## Literatuur

- VAN BEMMELEN R.S.A., DE JONG J.W., ARTS F.A., BEUKER D., ENGELS B.W.R., HOEKSTEIN M.S.J., VAN DER HORST Y, KUIPER K., LEEMANS J., SLUIJTER M., VAN STRAALEN K.D., WOLF P.A. & FIJN R.C.. 2022. Verspreiding, abundantie en trends van zeevogels en zeezoogdieren op het Nederlands Continentaal Plat in 2021-2022. RWS-Centrale Informatievoorziening BM 22.27.
- CAMPHUYSEN C.J. 1989. Beached bird surveys in the Netherlands, 1915-1988; Seabird mortality in the southern North Sea since the early days of oil pollution. Technisch rapport Vogelbescherming 1, Werkgroep Noordzee, Amsterdam.
- CAMPHUYSEN C.J. 1994. Verstrikkingen van zeevogels in plastics en vistuig aan de Nederlandse kust, 1990-93. Sula 8: 226-229.
- CAMPHUYSEN C.J. 2008. Entanglement of seabirds in marine litter and fishing gear, 1970-2007. Sula 21: 88-92.
- CAMPHUYSEN C. 2013. A historical ecology of two closely related gull species (Laridae): multiple adaptations to a man-made environment. Proefschrift. Rijksuniversiteit Groningen, Groningen.
- CAMPHUYSEN C.J. & LEOPOLD M.F. 1994. Atlas of seabirds in the southern North Sea. IBN Research report 94/6, NIOZ Report 1994-8, Institute for Forestry and Nature Research, Netherlands Institute for Sea Research and Dutch Seabird Group, Texel.
- FIJN R.C., VAN BEMMELEN R.S.A., DE JONG J.W., ARTS F.A., BEUKER D., BRAVO REBOLLEDO E.L., ENGELS B.W.R., HOEKSTEIN M.S.J., VAN DER HORST Y., LEEMANS J., LILIPALY S., SLUIJTER M., VAN STRAALEN K.D. & WOLF P.A. 2022. Verspreiding, abundantie en trends van zeevogels en zeezoogdieren op het Nederlands Continentaal Plat in 2020-2021. RWS-Centrale Informatievoorziening BM 22.01. Bureau Waardenburg Rapportnr. 20-324. Bureau Waardenburg & Deltamilieu Projecten, Culemborg.
- GARTHE S., MARKONES N. & CORMAN A-M. 2016. Possible impacts of offshore wind farms on seabirds: a pilot study in northern gannets in the southern North Sea. Journal of Ornithology 158: 345-349.
- KELLER V., HERRANDO S., VOŘÍŠEK P., FRANCH M., KIPSON M., MILANESI P., MARTÍ D., ANTON M., KLVAŇOVÁ A., KALYAKIN M. V., BAUER H.-G. & FOPPEN R.P.B. 2020. European Breeding Bird Atlas 2: Distribution, Abundance and Change. European Bird Census Council & Lynx Edicions, Barcelona.
- LANE ET AL. 2024. High pathogenicity avian influenza (H5N1) in Northern Gannets (*Morus bassanus*): Global spread, clinical signs and demographic consequences. Ibis 166: 633-650.
- POTIEK A., LEEMANS J.J., MIDDELVELD R.P. & GYIMESI A. 2022. Cumulative impact assessment of collisions with existing and planned offshore wind turbines in the southern North Sea. Analysis of additional mortality using collision rate modelling and impact assessment based on population modelling for the KEC 4.0. Report 21-205. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- VAN KLEUNEN A., VAN ROOMEN M., JANSSEN J.A.M., KUITERS A.T., VAN WINDEN E., BOELE A., SCHMIDT A.M. & VAN VREESWIJK T. 2017. Advies over correcties en bijstellingen van Natura 2000-doelen; Achtergronddocument bij het rapport Advies over de Natura 2000 doelensystematiek en Natura 2000-doelen. Rapport 2779C. Sovon-rapport 2016/27. Wageningen Environmental Research, Wageningen.
- MINISTERIE VAN LNV. 2006. Natura 2000 doelendocument. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- MITCHELL P.I., NEWTON S.F., RATCLIFFE N. & DUNN T.E. 2004. Seabird Populations of Britain and Ireland. Christopher Helm, London.
- MURRAY S., WANLESS S. & HARRIS M. 2014. The Bass Rock - now the world's largest northern gannet colony. British Birds 107: 765-769.
- SOVON VOGELONDERZOEK NEDERLAND. 2018. Vogelatlas van Nederland. Broedvogel, wintervogels en 40 jaar verandering. Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen.
- VOGEL R., FOPPEN R., VAN DEN BREMER L., VAN TURNHOUT C.A.M. & VAN ROOMEN M. 2021. Methodiek voor de bepaling van de staat van instandhouding van vogels. Sovon-rapport 2021/26. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

*Geraadpleegde websites*

COMPENDIUM VOOR DE LEEFOMGEVING. 2022. Visvangst in de Noordzee. <https://www.clo.nl/indicatoren/nl0074-visvangst-in-de-noordzee>. Geraadpleegd op 19/10/2022.

RIJKSOVERHEID. 2022. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/visserij/europees-visserijbeleid>. Geraadpleegd op 20/06/2022.